

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

вул. Городецького, 13, м. Київ, 01001
Тел.: +380 44 278-37-23, факс: +380 44 271-17-83
E-mail: themis@minjust.gov.ua
http://www.minjust.gov.ua
Код ЄДРПОУ 00015622

Народному депутатові України

Домбровському О. Г.

09.03.2016 № 7668/219-0-2-16/9.4
На № 11/10-233 від 19.02.2016

Щодо внесення змін до статті 33 Цивільного
процесуального кодексу України

Шановний Олександрє Григоровичу!

Відповідно до листа Голови Верховної Ради України Гройсмана В. Б. від 19.02.2016 № 11/10-233 Міністерством юстиції України розглянуто Ваше депутатське звернення від 04.02.2016 № 8-449 стосовно висловлення правової позиції щодо доцільності внесення змін до статті 33 Цивільного процесуального кодексу України, якими пропонується передбачити право суду з власної ініціативи або за клопотанням інших учасників судового процесу без згоди позивача залучати співвідповідача у справі у разі пред'явлення позивачем позову до неналежного відповідача і повідомляється.

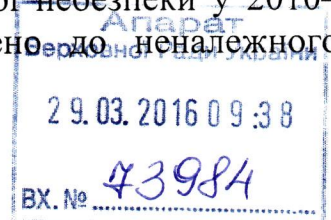
Пропозиції щодо внесення змін до статті 33 Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК) щодо надання суду права з власної ініціативи або за клопотанням інших учасників судового процесу без згоди позивача залучати співвідповідача у справі у разі пред'явлення позивачем позову до неналежного відповідача не узгоджуються із засадами цивільного процесуального законодавства, однією з яких є принцип диспозитивності цивільного судочинства.

Так, відповідно до частини першої статті 11 ЦПК суд розглядає цивільні справи не інакше як за зверненням фізичних чи юридичних осіб, поданим відповідно до цього Кодексу, в межах заявлених ними вимог і на підставі доказів сторін та інших осіб, які беруть участь у справі.

Вказаний принцип знаходить своє відображення практично в усіх інститутах цивільного судочинства та спрямований на забезпечення рівності сторін у розпорядженні своїми правами щодо предмета спору на власний розсуд поряд з незалежною позицією суду.

Так, з урахуванням принципу диспозитивності Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ надав відповідні роз'яснення в Узагальненні судової практики розгляду судами цивільних справ про відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки у 2010–2011 роках, а саме, з'ясувавши, що позов пред'явлено до неналежного

568181

відповідача, суд має роз'яснити позивачеві право на подачу заяви про заміну відповідача або залучення до участі у справі співвідповідача. У випадку, коли позивач після відповідних роз'яснень не подав вказану заяву, суд відповідно до частини п'ятої статті 36 ЦПК має вирішити питання про залучення цих осіб до участі у справі як третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог.

Разом з тим необхідно відмітити, що відповідно до пункту 4 частини першої статті 7 Кодексу адміністративного судочинства України одним із принципів здійснення правосуддя в адміністративних судах є принцип офіційного з'ясування всіх обставин у справі, який властивий лише адміністративному процесу.

Наявність вказаного принципу в адміністративному судочинстві обумовлена специфікою публічно-правових відносин, яка полягає у тому, що в учасників таких правовідносин, як правило, нерівні можливості. У свою чергу для встановлення рівноваги між сторонами суд повинен відігравати активну роль у судовому процесі та вживати всіх заходів, які передбачені законом, для захисту прав, свобод та інтересів особи від порушень з боку влади.

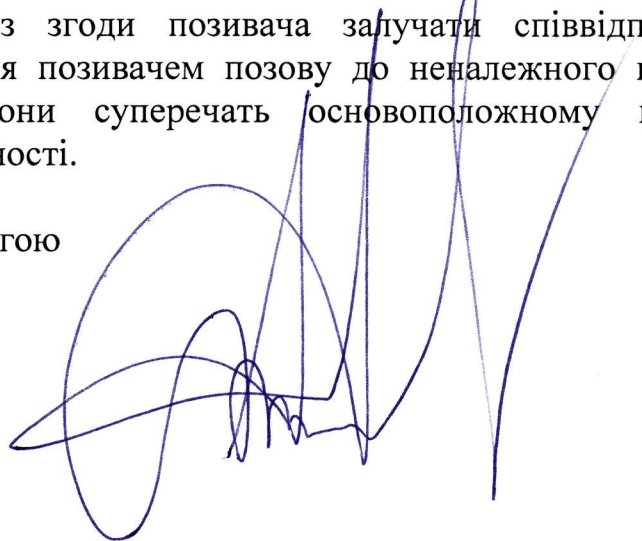
Як обмеження принципу диспозитивності, який також властивий адміністративним судам, принцип офіційного з'ясування всіх обставин справи проявляється у тому, що суд може вийти за межі позовних вимог тільки в разі, якщо це необхідно для повного захисту прав, свобод та інтересів сторін чи третіх осіб, про захист яких вони просять (частина друга статті 11 вказаного Кодексу).

У свою чергу, на відміну від адміністративного, в цивільному судочинстві суд не може займати активну позицію щодо однієї із сторін у справі, а має сприяти всебічному і повному з'ясуванню обставин справи шляхом роз'яснення особам, які беруть участь у справі, їх прав та обов'язків та лише за їх клопотанням може сприяти у реалізації ними своїх прав.

З огляду на зазначене внесення змін до статті 33 ЦПК щодо надання суду права з власної ініціативи або за клопотанням інших учасників судового процесу без згоди позивача залучати співвідповідача у справі у разі пред'явлення позивачем позову до неналежного відповідача є недоцільним, оскільки вони суперечать основоположному принципу судочинства – диспозитивності.

З повагою

Міністр

Павло ПЕТРЕНКО